

C/2024/3668

26.6.2024 г.

Становище на Европейския комитет на регионите — Мобилност на уменията и талантите
(Становище по собствена инициатива)

(C/2024/3668)

Докладчик:	François Decoster (FR/Renew E.), член на Регионалния съвет на О-дьо-Франс
Отправен документ:	Предложение за препоръка на Съвета „Европа в движение“ — възможности за образователна мобилност за всеки COM(2023) 719 final Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите относно мобилността на уменията и талантите COM(2023) 715 final Искане за консултация по въпрос от сферата на образованието от белгийското председателство на Съвета

I. ПРЕПОРЪКИ ЗА ИЗМЕНЕНИЯ

Предложение за препоръка на Съвета „Европа в движение“ — възможности за образователна мобилност за всеки
(COM(2023) 719 final)

Изменение 1

Преамбюл, съображение 24

Текст, предложен от Европейската комисия	Изменение на КР
В отговор на призивите ⁽⁵⁹⁾ за по-амбициозна цел от настоящата цел от 8 % за образователна мобилност в чужбина за учащите в ПОО, в настоящата препоръка се предлага целта за участие на учащите в ПОО, включително чираците, да се увеличи на 15 % до 2030 г. Целта за ПОО се основава на показателя, определен в заключенията на Съвета относно критерий за мобилността с учебна цел (2011/С 372/08) ⁽⁶⁰⁾ и препоръката на Съвета относно професионалното образование и обучение (ПОО) за постигане на устойчива конкурентоспособност, социална справедливост и издръжливост. Тя се измерва като дял на учащите и чираците, записани в професионални програми за горния курс на средното образование и след завършено средно образование, които са участвали в	В отговор на призивите ⁽⁵⁹⁾ за по-амбициозна цел от настоящата цел от 8 % за образователна мобилност в чужбина за учащите в ПОО, в настоящата препоръка се предлага целта за участие на учащите в ПОО, включително чираците, да се увеличи на 20 % до 2030 г., като мобилността на чираците се увеличи на 40 % от учащите в ПОО (от сегашните 19 %) . Целта за ПОО се основава на показателя, определен в заключенията на Съвета относно критерий за мобилността с учебна цел (2011/С 372/08) ⁽⁶⁰⁾ и препоръката на Съвета относно професионалното образование и обучение (ПОО) за постигане на устойчива конкурентоспособност, социална справедливост и издръжливост. Тя се измерва като дял на учащите и чираците, записани в професионални про-

период на мобилност в чужбина по време на обучението си. Тя включва участници в гъвкави възможности за мобилност, като например по програма „Еразъм+“ (например краткосрочна мобилност, групова мобилност, смесена мобилност, мобилност, свързана с участие в конкурси за умения).	грами за горния курс на средното образование, включително професионално образование и обучение, и в професионални програми след завършено средно образование, които са участвали в период на мобилност в чужбина по време на обучението си. Тя включва участници в гъвкави възможности за мобилност, като например по програма „Еразъм+“ (например краткосрочна мобилност, групова мобилност, смесена мобилност, мобилност, свързана с участие в конкурси за умения). Следва да се предприемат специфични мерки за проследяване и подобряване на достъпа за по-слабо представените общности, като например прилагане на целенасочени програми за осведомяване, предоставяне на финансова подкрепа, предлагане на персонализирани услуги за подкрепа и улесняване на културната адаптация.
(⁵⁹) Включително резолюцията на Европейския парламент относно препоръката на Съвета относно ПОО за постигане на устойчива конкурентоспособност, социална справедливост и издръжливост.	(⁵⁹) Включително резолюцията на Европейския парламент относно препоръката на Съвета относно ПОО за постигане на устойчива конкурентоспособност, социална справедливост и издръжливост.
(⁶⁰) https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2011.372.01.0031.01.BUL&toc=OJ:C:2011:372:TOC	(⁶⁰) https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2011.372.01.0031.01.BUL&toc=OJ:C:2011:372:TOC

Изложение на мотивите

Мобилността в рамките на ПОО заслужава по-амбициозни цели; мобилността на чираците се отличава със специфични характеристики и среща специфични пречки, поради което заслужава целенасочени цели и мерки.

Изменение 2

Преамбюл, ново съображение след съображение 24

Текст, предложен от Европейската комисия	Изменение на КР
	<i>Освен това е изключително важно да се гарантира, че хората с по-малко възможности, включително онези, които са в неравностойно социално-икономическо положение, имат увреждания или се сблъскват с културни бариери, и други маргинализирани групи, имат равен достъп до програми за мобилност. Достъпът и възможността за мобилност трябва да бъдат гарантирани за всички лица, независимо от предизвикателствата, с които те могат да се сблъскат.</i>

Изложение на мотивите

Целта е да се подчертае значението на приобщаването и равния достъп до програми за мобилност за всички лица, независимо от техния произход или предизвикателствата, с които те се сблъскват.

Изменение 3

Преамбюл, съображение 26

Текст, предложен от Европейската комисия	Изменение на КР
За целите на настоящата препоръка и в съответствие с насоките за изпълнение на стратегията за приобщаване и многообразие на „Еразъм+“ и Европейския корпус за солидарност ⁽⁶¹⁾, пречките пред образователната мобилност включват увреждания, здравни проблеми, пречки, свързани със системите за образование и обучение, културни различия, социални пречки, икономически пречки, пречки, свързани с дискриминация, и географски пречки. ⁽⁶¹⁾ Насоки за изпълнение на Стратегията за приобщаване и многообразие в рамките на програма „Еразъм+“ и Европейския корпус за солидарност, на адрес: https://erasmus-plus.ec.europa.eu/document/implementation-guidelines-erasmus-and-european-solidarity-corps-inclusion-and-diversity-strategy	За целите на настоящата препоръка и в съответствие с насоките за изпълнение на стратегията за приобщаване и многообразие на „Еразъм+“ и Европейския корпус за солидарност ⁽⁶¹⁾, образователната мобилност трябва да бъде безпрепятствена. ⁽⁶¹⁾ Насоки за изпълнение на Стратегията за приобщаване и многообразие в рамките на програма „Еразъм+“ и Европейския корпус за солидарност, на адрес: https://erasmus-plus.ec.europa.eu/document/implementation-guidelines-erasmus-and-european-solidarity-corps-inclusion-and-diversity-strategy

Изложение на мотивите

В тази формулировка е използван по-всеобхватен термин, който включва всички потенциални пречки пред образователната мобилност.

Изменение 4

Преамбюл, съображение 27

Текст, предложен от Европейската комисия	Изменение на КР
Разработване на насоки за изготвянето на планове за действие, посочени в точка 12 от настоящата препоръка, както и	Разработване на насоки за изготвянето на планове за действие, посочени в точка 12 от настоящата препоръка, както

изготвяне на обобщаващ доклад за тези планове в подкрепа на възможностите за партньорско учене и обмена на добри практики.	и изготвяне на обобщаващ доклад за тези планове в подкрепа на възможностите за партньорско учене и обмена на добри практики. Местните и регионалните власти следва да участват в създаването и изпълнението на тези планове за действие, използвайки насоките за разработване на специфичните за отделните региони стратегии, както и във възможностите за партньорско учене. Трябва да се признае ключовата роля на партньорствата между образователните институции и/или тези за професионално обучение и местните/регионалните власти. Обхватът на тази роля трябва да бъде разширен, така че да включи и разработването на съвместни планове за разпространение на осъществяваните инициативи и действия, както и на техните планове за оценка. Инициативи като стажове, конкретни схеми за ангажиране, напр. европейските доброволчески дейности, и оценяването на уменията, придобити при извънучилищни занимания, предлагат пълноценни възможности за обогатяване на образователния опит и овластяване на общностите.
--	---

Изложение на мотивите

Предвид правомощията на МРВ те трябва да участват активно в планове за действие за периода 2025—2030 г. на национално и регионално равнище, а всеки план за действие трябва да включва план за разпространение, който да популяризира включените в плана за действие инициативи и мерки, и план за оценка на различни равнища, в който да се оценява тяхното въздействие.

Изменение 5

Пreamбюл, съображение 31

Текст, предложен от Европейската комисия	Изменение на КР
По-нататъшно разработване, насърчаване и предоставяне на подкрепа чрез програмата „Еразъм+“ за използването на инструментите на ЕС, които подпомагат прозрачността и валидирането на резултатите и удостоверенията от периоди на учене в чужбина, по-специално Youthpass и платформата „Европас“/мобилност „Европас“, включително чрез семантична оперативна съвместимост посредством европейския модел на обучението и европейските цифрови удостоверения за учене.	По-нататъшно разработване, насърчаване и предоставяне на подкрепа на алиансите на европейски университети чрез програмата „Еразъм+“ за общо, консенсусно събиране и анализ на инструментите на ЕС, които подпомагат прозрачността, мониторинга и валидирането на резултатите и удостоверенията от периоди на учене в чужбина, по-специално Youthpass и платформата „Европас“/мобилност „Европас“, включително чрез семантична оперативна съвместимост посредством европейския модел на обучението и европейските цифрови удостоверения за учене. Моделът на микроудостоверенията ще бъде подобрен в рамките на европейската стратегия за учене през целия живот и преквалификация, за да се гарантира, че мобилността на учащите и работещите се осъществява в отворено и мултидисциплинарно пространство за образование, със засилено сътрудничество между образователните институции и предприятията, което в крайна сметка ще допринесе за увеличаване на пригодността за заетост в целия Европейски съюз.

Изложение на мотивите

Целта е както да се укрепи начинът, по който се извършва конкретен анализ на процедурите, така и да се подобри прозрачността чрез насърчаване на подобрения в процесите и резултатите от тях, винаги при използване на общ и координиран подход между държавите и регионите.

Изменение 6

а)

Текст, предложен от Европейската комисия	Изменение на КР
да насърчават безпроблемното движение на учащите, преподавателите и персонала в рамките на европейското пространство за образование с цел да подпомагат развитието на техните умения във всички области, по-специално тези компетентности, които са от съществено значение за екологичния и цифровия преход, изграждането на доверие и разбирателство между системите за образование и обучение, секторите на младежта и спорта и насърчаването на активното гражданство;	да насърчават безпроблемното движение на учащите, преподавателите и персонала в рамките на европейското пространство за образование, с активното участие на местните и регионалните власти и с цел да подпомагат развитието на техните умения във всички области. Това се отнася по-специално до тези компетентности, които са от съществено значение за екологичния и цифровия преход, изграждането на доверие и разбирателство, като се насърчават знанията между различните системи за образование и обучение, стопанския сектор, социалните партньори, третия сектор и секторите на младежта и спорта, и насърчаването на активното гражданство;

Изложение на мотивите

Доверието е важен елемент, включително по отношение на частния сектор, който е основен партньор в мобилността, по-специално за ПОО/чираците.

Изменение 7

б)

Текст, предложен от Европейската комисия	Изменение на КР
да работят за схеми за образователна мобилност, които да са приобщаващи, екологично устойчиви , да се възползват от употребата на цифрови технологии и да насърчават общите ценности на ЕС;	да работят за схеми за образователна мобилност, които да са приобщаващи, с максимален ефект по отношение на екологичната устойчивост чрез практики с ниски емисии и кръгова икономика , да се възползват от употребата на цифрови технологии, да се борят със социалните неравенства и да насърчават общите ценности на ЕС;

Изложение на мотивите

Включване на практики и принципи в програмите за мобилност чрез засилване на ангажиментите и подготовка на изявени учащи да допринасят за по-екологични световни икономики. Целта е да се подкрепи образователната мобилност за решаване на глобалните екологични предизвикателства, без да се пренебрегват социалните неравенства, за да се гарантира максимално участие на младите хора.

Изменение 8

в)

Текст, предложен от Европейската комисия	Изменение на КР
— в професионалното образование и обучение делът на учащите в професионалното образование и обучение, които се възползват от образователна мобилност, следва да бъде най-малко 15 % ;	— в професионалното образование и обучение делът на учащите в професионалното образование и обучение, които се възползват от образователна мобилност, следва да бъде най-малко 20 % , а делът на чираците в рамките на мобилността на учащите в ПОО следва да бъде най-малко 40 % ;

Изложение на мотивите

Насърчаването на мобилността в рамките на ПОО и сред чираците е наложително, за да се гарантират справедлив преход и конкурентоспособността на европейската икономика.

Изменение 9

г)

Текст, предложен от Европейската комисия	Изменение на КР
да установят структурно сътрудничество със заинтересованите страни в областта на образователната мобилност с оглед на изпълнението на настоящата препоръка.	да установят структурно сътрудничество с частните и публичните заинтересовани страни и ЦВППО, както и със социалните партньори , в областта на образователната мобилност с оглед на изпълнението на настоящата препоръка, включително като създадат партньорства с местните и регионалните власти, за да се оползотворят техните уникални познания и капацитет при практическото прилагане на настоящите насоки.

Изложение на мотивите

Участието на социалните партньори е от основно значение, за да се гарантира цялостният успех на инициативите за образователна мобилност и да се увеличи максимално тяхното въздействие.

Изменение 10

Нова буква след буква г)

Текст, предложен от Европейската комисия	Изменение на КР
	да създадат официални трансгранични макрорегиони за ПОО и чираците в сътрудничество с МРВ и ЦВППО, въз основа на секторните екосистеми;

Изложение на мотивите

Трябва да се въведе различен подход, за да се стимулира мобилността в рамките на ПОО и сред чираците.

Изменение 11

Точка 2, буква а)

Текст, предложен от Европейската комисия	Изменение на КР
засилят изучаването на езици на всички етапи на образованието и обучението и в системите за младежта и спорта, включително чрез изпълнение на част от учебните програми на други езици на ЕС, различни от националния(те) език(ци), за да се стимулират варианти и възможности за образователна мобилност;	засилят изучаването на езици на всички етапи на образованието и обучението и в системите за младежта и спорта, включително чрез изпълнение на част от учебните програми на други езици на ЕС, различни от националния(те) език(ци), за да се стимулират варианти и възможности за образователна мобилност. Освен това местните и регионалните власти, особено в трансграничните региони, следва да насърчават изучаването на езици, отразяващо езиковото многообразие на съседните региони, от гледна точка на ученето през целия живот и като улесняват трансграничния езиков и културен обмен и сътрудничество, включително като част от насърчаването на мобилността на макрорегионално равнище. И накрая, следва да се обърне специално внимание на това да се гарантира и включването на по-слабо използваните езици;

Изложение на мотивите

Изтъква се, че е важно да се постави акцент върху трансграничните региони, езиковото многообразие и по-слабо използваните езици в ЕС.

Изменение 12

Точка 2, буква б)

Текст, предложен от Европейската комисия	Изменение на КР
улесняват достъпа до езиково образование и учене, включително за възрастните, за да се подобрят многоезиковите компетентности и да се даде възможност на гражданите да се възползват в пълна степен от образователната мобилност, европейското пространство за образование и възможностите за заетост.	улесняват достъпа до езиково образование и учене, включително за възрастните, със специален акцент върху приобщаващия характер и финансовата достъпност на тези програми , за да се подобрят многоезиковите компетентности и да се даде възможност на гражданите да се възползват в пълна степен от образователната мобилност, европейското пространство за образование и възможностите за заетост.

Изложение на мотивите

Достъпността е ключов фактор, който трябва да се вземе предвид при изучаването на езици.

Изменение 13

Точка 4, буква а)

Текст, предложен от Европейската комисия	Изменение на КР
въведат организатори на образователна мобилност — координатори, звена за контакт, посланици или специализирани информационни центрове за образователна мобилност — на регионално или местно равнище, които да споделят своя експертен опит с регионалните и местните доставчици на образование и обучение, организациите на гражданското общество и частните структури, като подкрепят участието в дейности за образователна мобилност и като насърчават тези координатори да работят в мрежа на национално равнище и на равнището на ЕС;	въведат организатори на образователна мобилност — координатори, звена за контакт, посланици или специализирани информационни центрове за образователна мобилност — на регионално или местно равнище, които да споделят своя експертен опит с регионалните и местните доставчици на образование и обучение, организациите на гражданското общество и частните структури, като подкрепят участието в дейности за образователна мобилност и като насърчават тези координатори да работят в мрежа на национално равнище и на равнището на ЕС. Призовава Европейската прежа на регионалните и местните съветници по въпросите на ЕС, предвид силното ил присъствие в териториите и близостта ил до гражданите, да играе подходяща роля в разпространението на информация относно образователната мобилност;

Изложение на мотивите

Ангажирането на участниците в схемата за съветници по въпросите на ЕС с усилията за насърчаване на мобилността следва да бъде част от решението.

Изменение 14

Точка 4, буква б)

Текст, предложен от Европейската комисия	Изменение на КР
предлагат на учащите целенасочена информация относно възможностите за образователна мобилност в целия цикъл на учене през целия живот, включително в училищата и младежките центрове, сред доставчиците на професионално образование и обучение и на образование и обучение за възрастни, доставчиците на младежка работа и доброволчески дейности, висшите училища и работодателите, чрез използване на организаторите на образователна мобилност и интегриране на информацията за възможностите за образователна мобилност в обучението и професионалното ориентиране;	предлагат на учащите целенасочена информация относно възможностите за образователна мобилност в целия цикъл на учене през целия живот, като насърчават настоятелно доставчиците на образование да включат информационни сесии относно подходящите схеми за мобилност като задължителна част от съответните програми, включително в училищата и младежките центрове, сред доставчиците на професионално образование и обучение и на образование и обучение за възрастни, доставчиците на младежка работа и доброволчески дейности, висшите училища и работодателите, чрез използване на организаторите на образователна мобилност и интегриране на информацията за възможностите за образователна мобилност в обучението и професионалното ориентиране. Регионалните и националните планове за обучение на учителите, преподавателите и обучителите следва да включват мерки за насърчаване на възможностите за мобилност;

Изложение на мотивите

Плановете за обучение, особено регионалните, насочени към учителите и преподавателите в институциите и центровете за образование и обучение, са ключов елемент за насърчаване на възможностите за мобилност.

Изменение 15

Точка 4, буква ж)

Текст, предложен от Европейската комисия	Изменение на КР
	<i>Обединяване на системите за оценка и наблюдение на моделите, прилагани за различните видове мобилност, осигуряване на цифрова система, с която да се въведе инструмент за автоматично признаване на квалификациите, съвместна оценка и анализ на системите за наблюдение на мобилността, така че положените в рамките на този процес усилия да имат обща цел и полза.</i>

Изложение на мотивите

Необходимо е да се разработят и приложат точни инструменти както за наблюдение, така и за оценка на резултатите от образователната мобилност.

Изменение 16

Точка 5, буква в)

Текст, предложен от Европейската комисия	Изменение на КР
насърчават институциите за образование и обучение да водят регистър на решенията относно признаването на резултатите от обучението, за да се гарантират последователност и прозрачност на процеса на вземане на решения във времето и между различните организационни структури на институциите, както и разбиране на концепцията и определението за автоматично признаване;	насърчават институциите за образование и обучение да водят регистър на решенията относно признаването на резултатите от обучението, за да се гарантират последователност и прозрачност на процеса на вземане на решения във времето — <i>като се осигурят надеждни записи, удостоверяващи учебните резултати на участниците</i> — и между различните организационни структури на институциите, както и разбиране на концепцията и определението за автоматично признаване <i>чрез регистриране на данните в обща система за консултации, която позволява сравняване и подобряване на всички системи, при задължително спазване на правилата за защита на данните;</i>

Изложение на мотивите

Опасенията, че постигнатите в рамките на схема за мобилност резултати няма да бъдат признати, не бива да обезкуражават евентуалните участници.

Изменение 17

Нов параграф след точка 7, буква в)

Текст, предложен от Европейската комисия	Изменение на КР
	<i>гарантират достъпността на образователната мобилност за лица от всички полове, което изисква създаване на всеобхватни структури за подкрепа, насочени към преодоляване на опасенията, свързани с дискриминацията, включително, но не само, сексизма, хомофобията и трансфобията, така че да се насърчи приобщаваща и гостоприемна среда за всички участници;</i>

Изложение на мотивите

Опасенията относно сексизъм, хомофобия и трансфобия не бива да обезкуражават евентуалните участници.

II. ПОЛИТИЧЕСКИ ПРЕПОРЪКИ

ЕВРОПЕЙСКИЯТ КОМИТЕТ НА РЕГИОНИТЕ (КР),

1. приветства пакета за уменията и мобилността, като оценява неговата роля за повишаване на привлекателността на ЕС за талантите в световен мащаб и за насърчаване на вътрешната мобилност. Изтъква неговата значимост за местните и регионалните власти, като се има предвид, че мобилността на талантите и уменията насърчава икономическия растеж, създава регионални центрове за високи постижения и повишава цялостната конкурентоспособност на ЕС. Тези усилия са в синхрон с развитието на ПОО и центрoвете за високи постижения в областта на професионалното образование (ЦВПО) и с въвеждането на резерва на ЕС от таланти;
2. оценява факта, че уменията запазват своята значимост в европейския дневен ред в периода след Европейската година на уменията. Това е от решаващо значение в епоха, в която предизвикателства като изменението на климата, цифровата трансформация, демографските промени и глобалните здравни кризи налагат необходимостта от съвместни решения, и само една година преди крайния срок за постигане на целите на европейското пространство за образование (ЕПО) и Европейската програма за умения;
3. подчертава, че градовете и регионите играят решаваща роля, която надхвърля интегрирането на участващите в мобилност учащи. Те допринасят активно за изграждането на ЕПО ⁽¹⁾ на поднационално равнище, насърчават културата на учене на местно равнище, създават ефективни рамки за изпращане и приемане на учащи, инвестират в обмен на информация и развитие на инфраструктурата и създават образователни/обучителни екосистеми ⁽²⁾. Необходимо е ясно да се определят и въведат различни гъвкави и ефективни механизми за координация и комуникация между образователните институции, центрoвете за обучение, местните и регионалните власти и местните предприятия;
4. настоятелно призовава за инвестиции в изграждането на капацитет за МРВ, като изтъква тяхната решаваща роля за насърчаването, изпълнението и разпространението на програмите за мобилност, особено в контекста на цифровата и екологичната трансформация, както и на демографските предизвикателства. Стабилните институционални рамки, признаването на уменията и финансирането са от първостепенно значение, но недостигът на капацитет в местните публични администрации е осезаема пречка пред обмена, особено на ПОО и чираци. Тези инвестиции следва да включват всеобхватни програми за обучение, платформи за споделяне на знания, широкомащабен план за комуникация и техническа помощ, с цел да се даде възможност на МРВ да участват ефективно в инициативи за мобилност и да ги подкрепят, така че да гарантират равен достъп до възможности за всички хора в рамките на своите юрисдикции;
5. в този контекст призовава държавите членки и Европейската комисия да надграждат мрежата от съветници по въпросите на ЕС като полезна общност за повишаване на осведомеността относно възможностите за образователна мобилност по места;

⁽¹⁾ Проучване на КР, „Ролята на местните и регионалните власти за постигането на европейско пространство за образование до 2025 г.“, 2021 г.

⁽²⁾ Например Община Пловдив или международната дейност на Центъра за професионално образование в Тарту.

6. призовава ЕП, Европейската комисия и държавите членки да стартират пилотен проект „Еразъм: зелени градове“ чрез мрежите „100 зелени града“ и мисията „100 неутрални по отношение на климата града“, по примера на американските програми „Корпус за климата“, по линия на който на младите хора да бъдат предлагани стажове, финансирани от „Еразъм +“, за придобиване на необходимите за екологичния преход умения и за конкретно участие в екологични проекти в местните общности;

Макрорегиони — насърчаване на мобилността

7. приветства постигнатия от 2011 г. насам напредък в областта на мобилността на учащите и факта, че схемата се разширява, за да обхване всички учащи, преподаватели и персонал. Изразява обаче загриженост относно слабата амбиция и съчетаването на целите за мобилността в рамките на ПОО и тази на чираците. Условието и пречките пред мобилността не са сравними, поради което призовава за определяне на амбициозни цели отделно за ПОО и за чираците;

8. настоятелно призовава за създаване на „Европа на образователната мобилност“ въз основа на съществуващите най-добри практики ⁽³⁾, особено в трансграничните региони, където мобилността е обичайна практика. Тази инициатива ще гарантира, че възможностите за мобилност са достъпни за лица с различен социално-икономически, културен и географски произход. По-специално призовава за създаването на официални трансгранични макрорегиони за ПОО и чираците в сътрудничество с МРВ и ЦВППО, които да поставят силен акцент върху насърчаването на социалното сближаване и межкултурното разбиране между учащите. Целта на тази инициатива е да се подобри достъпността на информацията, да се изгради доверие, да се опростят възможностите за учащите чрез европейските пътеки за ПОО и в крайна сметка да се увеличи мобилността на учащите;

9. настоятелно призовава за създаване на макрорегиони за мобилност и тяхното разширяване, с акцент върху участието и сътрудничеството на МРВ, ЦВППО, социалните партньори и МСП, когато това е осъществимо. Подчертава значението на общностния подход за изграждането на доверие, повишаването на мотивацията и съобразяването на програмите с уникалните потребности на всеки макрорегион. Целта е обособяване на мрежите около конкретни професионални сфери или промишлени сектори и гарантиране на висококачествено обучение, което да е тясно свързано с местните екосистеми, включително предприятията;

10. счита, че е важно всеки доставчик на ПОО и ЦВППО да разполага с персонал, специализиран в областта на международната мобилност;

МНОГОЕЗИЧИЕТО — част от проблема, част от решението

11. отбелязва езиковата бариера като основна пречка пред мобилността. Изразява загриженост относно намаляващото предлагане на безплатни езикови курсове за учащи в Европа, било то участващи в мобилност или не ⁽⁴⁾. Призовава Европейската комисия и държавите членки да инвестират повече в насърчаване на многоезичието и предоставяне на достъпни и цифрови ресурси, особено за по-слабо използваните езици, и се застъпва за преподаването на поне два езика в допълнение към основния(те), както и за задължителното изучаване на езици в програмите за ПОО;

12. настоятелно призовава държавите членки и Европейската комисия да подкрепят местни проекти в областта на многоезичието, включително като част от ученето през целия живот, за всички граждани на ЕС и по-специално за младите хора. Въпреки че на местно равнище съществуват много програми за изучаване на езици, те са предимно основани на проекти и често са насочени към новодошлите в общността ⁽⁵⁾;

МОБИЛНОСТ с държави извън ЕС

13. посочва, че неотдавнашното становище на КР относно законната миграция ⁽⁶⁾ отразява позицията на МРВ относно привличането на умения и таланти от трети държави. Осъвременява позицията си, като призовава държавите членки да привлекат МРВ за участие в предоставянето на данни относно условията на живот в техните общности за целите на резерва на ЕС от таланти. Освен това настоятелно призовава държавите членки да включат МРВ в адаптирането на национално равнище на списъка на професиите с недостиг на кадри в ЕС, като признаят факта, че МРВ разполагат с ценна информация за търсенето и предлагането на умения и таланти;

14. отново отбелязва факта, че резервът на ЕС от таланти е чисто икономически инструмент за постигане на съответствие между търсените и предлаганите работни места и умения, който държавите членки могат да използват на доброволни начала;

⁽³⁾ Например транснационалните схеми за чиракуване в провинция Каринтия, Австрия.

⁽⁴⁾ Според *Bologna With Student Eyes*, 2020 г., стр. 64.

⁽⁵⁾ Проучване на КР, „Ролята на местните и регионалните власти за постигането на европейско пространство за образование до 2025 г.“, стр. 65.

⁽⁶⁾ Становище на Европейския комитет на регионите относно законната миграция: Привличане на умения и таланти в ЕС (ОВ С 79, 2.3.2023 г., стр. 59).

ПРЕПОДАВАТЕЛСКИ ПЕРСОНАЛ — недостиг и мобилност

15. изразява тревога, че привлекателността на преподавателската професия е намаляла в целия ЕС, поради което призовава обучението и мобилността на преподавателския персонал да бъдат поставени в центъра на ЕПО;

16. предупреждава за дисбаланс между градските и селските/изолираните райони по отношение на недостига на учители и призовава за целенасочени мерки за привличане и преразпределяне на преподавателите поравно между различните територии;

17. призовава държавите членки да насърчават мобилността като възможност за изграждане на междуличностни умения, превръщайки я в основен елемент на непрекъснатото професионално развитие на преподавателите. Отбелязва, че на регионално равнище има добри примери ⁽⁷⁾, които биха могли да послужат като мотивация;

18. призовава Европейската комисия и държавите членки да идентифицират необходимите междуличностни умения за различните категории преподавателски персонал, да насърчават трансграничните партньорства между образователните институции и да гарантират признаването на уменията и квалификациите, придобити чрез мобилност;

19. призовава Комисията и държавите членки да гарантират правилното и бързо прилагане на общите европейски стандарти за класификация на уменията и квалификациите;

20. приветства предложението на Европейската комисия за „План за действие относно недостига на работна ръка и умения в ЕС“ ⁽⁸⁾, но изразява учудване, че съобщението е насочено само към държавите членки и социалните партньори, като напълно пренебрегва ролята на местните и регионалните власти за увеличаване на участието на пазара на труда на по-слабо представените групи, с което се слага край на трайната безработица и мигрантите се интегрират на пазара на труда, за мобилността на учащите и работниците в рамките на ЕС и не на последно място за събирането на данни относно недостига на работна ръка и умения;

21. във връзка с това призовава Европейската комисия да включи изцяло МРВ и КР в качеството му на институция, която ги представлява, в създаването и прилагането на нови секторни и регионални партньорства в областта на уменията в рамките на Пакта за умения и Академиите за умения;

22. отправя искане да бъде включен в приемането на новата декларация относно професионалното образование и обучение (ПОО), планирана за 2025 г.;

23. призовава държавите членки да включат МРВ в разработването на съобразени с конкретните нужди стратегии за умения, които трябва да надхвърлят националните особености, като целта е по-скоро да се създадат ориентирани към местните условия поднационални стратегии;

24. приветства обявеното насърчаване на мобилността на чираците чрез Европейския алианс за професионална подготовка и инструментариума за мобилност на чираците, както и посредством транснационалните експериментни проекти по „Еразъм +“. Във връзка с това призовава за интегриране на междурегионалните клъстери за мобилност, както се предлага в настоящото становище на КР.

Брюксел, на 18 април 2024 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Vasco ALVES CORDEIRO

⁽⁷⁾ Създаването на стимули за мобилността на преподавателите е една от целите на регионалната стратегия на Мурсия за професионално обучение и непрекъснато учене.

⁽⁸⁾ COM(2024) 0131.